Ketabton.com

د کرونا ویروس لومړۍ څپه او د هند اقتصاد

راټولونکی: رفیع الله "سهر"

6/20/2021

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کرونا ویروس او د هند اقتصاد

د نن څخه پوره **یو کال، څلور میاشتې** او **درې اونۍ** مخکې د کرونا ویروس لومړنۍ قضیه د **هندوستان** هیواد په کریلا نومي ایالت کې د یو شل کلن میرمنې په وجود کې مثبت ثبت شو. دغه میرمن د **2020 م کال** د **جنوري** د میاشتې په **23 نیټه** د **چین هیواد** د **وهان له ښار** څخه چیرې چې دغه ناروغي په لومړی ځل رامنځ ته شوی، راستون شوی وو. د جنوري د میاشتې له **27 نیټې** څخه تر نن ورځې پورې په یاد هیواد کې د کرونا ویروس ټول ټال **29.9 میلیونه قضیې** ثبت شوي دي چې له دې جملې څخه یې **28.7 میلیونه تنه** ناروغان بیرته ښه شوي دي او څه د پاسه **386000 تنه** مړه شوي دي او تر اوسه پورې تقریباً **260 میلیونه تنه** واکسین شوي دي. لکه څنګه چې تاسې پوهیږئ چې دغه ویروس یو لوی انساني فاجعه رامنځ ته کړې ده، خو ددې فاجعې ترڅنګ یې لوي او واړه اقتصادي ځواکونه هم زیانمن کړي دي چې لدې جملې څخه یو هم د **هندوستان** هیواد دی. ددې هیواد د اقتصادي بحران قصه لږ څه مختلف دی چې په دې راپور کې په لاندې ډول څیړل شوی دی.

د پوهانو له نظره د کرونا ویروس بحران د **1930 م کال** د بحران څخه هم خطرناک پیش بیني شوې ده. هره ورځ څیړونکي او مربوطه ادارې چې د دغه ناروغې په هکله کوم راپور نشروي، هغه په مختلفو سیمو کې د اقتصادي رکود د زیاتوالي ښودنه کوي.

د **GDP د ودې نرخ، انفلاسیون** او د **وزګارتیا** نرخ هغه درې لوي اقتصادي فکتورونه دي چې په دې راپور کې د همدې فکتورونو په نظر کې نیولو سره د کرونا ویروس اقتصادي تأثیرات په هندوستان هیواد باندې څیړل شوی دی.

نوټ: په نوموړي هیواد کې مالي کال د اپریل په میاشت کې شروع کیږي او د مارچ په میاشت کې ختمیږي.

مثلاً: د 2020 مالي کال د 2019 م کال د اپریل له میاشت څخه پیلیږي او د 2020 م کال د مارچ په میاشت کې ختمیږي بیا د 2021 مالي کال د 2020 م کال د اپریل له میاشت څخه پیلیږي او بیرته د 2021 م کال د مارچ په میاشت کې پای ته رسیږي.

د GDP د ودې نرخ

د **Business Standards** د ویبپاڼې د یو راپور له مخې په **2019 م کال** کې د دې هیواد د **GDP** د ودې نرخ **4.2%** وه چې د ټولې **GDP** ارزښت یې تر **2.869 ټریلیونه امریکایي ډالرو** ته رسیده. بیا د **2020 مالي کال** په اوله او دوهمه ربع **(یعني د 2019 م کال په اپریل، مۍ، جون، جولای، آګسټ، سپټمبر میاشتو)** کې د ودې دغه نرخ **4%** ته راټیټ شو.

د **هندوستان** د **احصائیې وزارت** وایي چې د **2020 مالي کال** په دریمه ربع کې د کرونا ویروس د ظهور سره سم د دې هیواد د **GDP** د ودې نرخ **3.3%** ته راټیټ شو چې علت یې په یو شمیر تولیدي واحدونو او کاروبارونو باندې د محدودیتونو وضع کول وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د **GDP** د ودې په نرخ کې دغه کموالی په تدريجي شکل دوام درلود، تردې چې د **2020 مالي کال** په څلورمه ربع کې له **3.3%** څخه **3%** ته راټيټ شو. خو د **2021 مالي کال** په لومړۍ ربع کې کله چې په يو ناڅاپي شکل پدې هيواد کې د کرونا ويروس د مثبتو قضيو شمير زيات شو او تقريباً ټول هيواد قرنطين شو او هر ډول کاروبارونه ددې وبا د مخنيوي په منظور بند او وتړل شو نو يو دم ددې هيواد د **GDP** د ودې په نرخ کې **24.4%** کموالی راغی چې دا يو لوی زيان وو چې دې هيواد ته ورسيد. بيا د **2021 مالي کال** په دوهمه ربع کې د کموالی دغه اندازه **7.4%** ته راښکته شو او د پخوا په پرتله وضعيت يو څه ښه وو، لدې وروسته د **2021 مالي کال** په دريمه ربع **(د 2020 م کال په اکتوبر، نوامبر او ډسمبر مياشتو)** کې وضعيت لږ نور هم ښه شو او زيات شمير محدوديتونه له کاروبارونو او توليدي واحدونو څخه ليرې شو او د **GDP** د ودې نرخ له منفي حالته راووتو او په ډيره کمه اندازه يعني **0.4%** زياتوالی پکې رامنځ ته شو.

له دې وروسته د هند حکومت داسې پيش بيني کړې وه چې د **2021 مالي کال** په څلورمه ربعه او د **2022 مالي کال** په لومړيو ربعو کې به د کرونا ويروس د دوهم او دريمې څپې له کبله ددې هيواد د **GDP** د ودې نرخ به بيا کموالی کوي او دغه کموالی تر **8%** پورې اټکل شوی وه او د ټولې **GDP** ارزښت **195.86 ټريليونه هندي روپۍ** ښودل شوې وه پداسې حال کې چې دغه اندازه په **2019-20 کال** کې **203,51 ټريليونه هندي روپۍ** وه دغه حالت بيا هم په **GDP** کې **3.1%** کموالی ښايي.

- ❖ د **2020-21 کاله** پورې پدې هيواد کې د زراعتی سکتور وده **3%** اټکل شوې ده پداسې حال کې چې دغه اندازه په **2019-20** کې **4.3%** وه.
- ❖ د **2021 مالي کال** په جريان کې د دې هيواد د توليدي سکتور په وده کې **8.4%** کموالی اټکل شوې ده.
- ❖ پدې کال کې د برقونو په برخه کې **1.8%** وده اټکل شوې دی.

په ټوله کې په خدماتي سکتور، تجارت، هوټلونه، ترانسپورت او داسې نورو برخو کې تر 8% کموالی اټکل شوی دی.

د **Christophe Barraud** په نوم يو اقتصاد پوه په خپل ټويټر پاڼه ليکلي وو چې په هندوستان کې د کرونا وبا د موجوده حالت دوام به ددې هيواد د **GDP** د ودې په نرخ کې تر **10,2%** پورې کموالي راولي او د نوموړي له نظره علتونه يې هم د کرونا ويروس د قضيو زياتوالی، د دې هيواد د روغتيايي سيستم سقوط، د واکسينيشن ضعيفه کچه او د حکومت له لوري د مؤثرې ستراتيژۍ نشتون دی.

نوټ: مونږ او تاسې وليدل چې د 2021 کال په مارچ، اپريل، مۍ او جون مياشتو کې دغه هيواد د کرونا وبا له کبله يو ځل بيا سخت وځپل شو، تردې چې روغتيايي سيستم يې مکمل سقوط شو، د مړو تعداد دومره زيات شو چې د هغوی د سوځولو لپاره په کافي اندازه لرګي نور موجود نه وو، ټول هيواد قرنطين شو، په روغتونونو کې د مريضانو د بستر کولو لپاره نور ځای نه وو تر دې چې خپل مريضان يې په جوماتونو او د مسلمانانو په عبادت ځايونو کې بستر کړل او يو لوي انساني ناورين رامنځ ته شو او دمګړۍ هم دوام لري خو د پخوا په پرتله په ډيره کمه اندازه وضعيت نورمال شوی نو د دمګړۍ په هکله دقيق حقايق او ارقام وجود نلري. پدې مقاله کې ټول حقايق او ارقام د تيرکال په هکله دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د 2020 -21 لپاره د هندوستان د GDP د ودې نرخ په هکله د ځينو ادارو او ايجنسيانو پيش بيني:

شميره	ادره يا ايجنسي	د راپور نيټه	د هند د GDP د ودې نرخ په اړه پيش بيني
1	ICRA (Noronha, 2020)	7 April 2020	2%
2	Fitch (PTI, 2020)	10 April 2020	2%
3	ADB (Noronha, 2020)	3 April 2020	4%
4	S&P (Business Line, 2020)	23 March 2020	5.2%
5	The UN Economic and Social Survey of Asia and the Pacific (ESCAP) 2020, (PTI, 2020)	9 April 2020	4.8%
6	Goldman Sachs (The Economic Times, 2020)	8 April 2020	1.6%
7	India Ratings (Sinha, 2020)	31 March 2020	3.6%
8	Moodys (ET Bureau, 2020)	27 March 2020	2.5%
9	CRISIL (PTI, 2020)	20 March 2020	5.2%
19	Economic Research (NCAER) (The Economic Times, 2020)	21 February 2020	5.6%

انفلاسيون

د هند هيواد درې لوې اقتصاد پوهان هر يو **Vikas Barbate**، **Rajesh N. Gade** او **Shirish S. Raibgkar** لخوا يوه څېړنه په **2020 م کال** کې ترسره شوې ده چې پکې د کرونا ويروس اقتصادي تأثيرات د هند په اقتصاد باندې توضيح شوی دی. نوموړي اقتصاد پوهان په هغې څېړنه کې د کرونا وبا اغيزې د انفلاسيون په نرخ باندې په لاندې ډول تشريح کړی دی:

لومړی: د لنډ مهال لپاره تخمين : - 2020 – 2021

Vikas Barbate وايي چې درې فکتورونه کولای شي چې په لنډ مهال کې انفلاسيون کنټرول کړي او هغه درې فکتورونه په لاندې ډول دي:

- د خام تيلو د قيمتونو غورځېدل
- د کرونا وبا له کبله په تقاضا کې رامنځ ته شوی کموالی
- د دولت هڅې د لومړنيو ضرورتونو د پوره کولو په برخه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر دې دمه حکومت د مصرف کوونکو لپاره د تیلو په قیمتونو کې کوم کموالی ندی راوستی، پطرول او ډیزل اوس هم په همغه پخواني نرخ خرڅیږي. دا یو داسې څه دي چې دولت یې په لاس کې لري او کولای شي چې د پالیسۍ د یوې وسیلې په توګه ترې کار واخلي او انفلاسیون پرې کنټرول کړي خو په هغه صورت کې چې کله د انفلاسیون نرخ له خپل معقول حد نه واوړي. سربیره پر دې تقاضا چې له مخکې نه له ماتې سره مخ شوې دی یعني تقاضا له پخوا نه ددې وبا له کبله کمه شوې ده. نو په هغه صورت کې چې د انفلاسیون نرخ لوړیږي نو دولت کولای شي د تقاضا په زیاتولو سره په لنډ مهال کې انفلاسیون کنټرول کړي. د دې ترڅنګ د کرونا وبا په جریان کې دولت مختلفې مرستې له خپل ملت سره پیل کړي بالخصوص د غذایي موادو په برخه کې. د ښاغلي **Vikas Barbate** په آند د دولت دا عمل هم کولای شي چې په شکل د اشکالو انفلاسیون کنټرول کړي. د **21 – 2020 م کال** په اوایلو کې پدې هیواد کې د انفلاسیون نرخ **5-6%** پورې وه.

دوهم: د اوږود مهال لپاره تخمین: - 2025 – 2024

د دې هیواد په اقتصاد باندې د کرونا وبا اوږد مهاله اغیزې د اقتصادي ودې د مرحلې په څرنګوالي پورې اړه لري. که چیرې د ودې مرحله په ضعیفه کچه کې وه نو دا به په اقتصاد باندې له بده مرغه ډیر ژور تأثیرات ولري ځکه چې د مصرف کوونکو له لوري د ذخیره شویو اجناسو او خدماتو مصرف کول به د دې باعث شي چې له تولیدونکو سره په ذخایرو کې به کموالی راشي او د قرنطین له وجې به په کافي اندازه تولیدي ظرفیت هم نه وي موجود. د دې ترڅنګ د دولت له لوري د غذایي موادو مرسته هم خپل معین حد لري او کله چې دغه حد ته ورسیده نو دا مرستې هم بندیږي نو بیا پدې وخت کې د انفلاسیون په نرخ کې تغیرات به د عرضې په ځنځیر پورې اړه لري.

پدې برخه کې درې ډوله پیش بیني شوې ده:

- ❖ که چیرې د ودې مرحله په لوړه یا اعظمي کچه کې وه نو په **2025 – 2024** کلونو کې به د انفلاسیون نرخ تر **8%** پورې لوړ شي پداسې حال کې چې په **2021 – 2020** کې همدغه نرخ د **6%** په شاوخوا کې وه.
- ❖ که چیرې د ودې مرحله په متوسطه کچه کې وه نو ممکن د انفلاسیون دغه نرخ **10%** ته لوړ شي پداسې حال کې چې اوسمهال د **6%** په شاوخوا کې ده.
- ❖ که چیرې د ودې مرحله په بیخي ضعیفه کچه کې وه نو د انفلاسیون نرخ به په **2025 – 2024** کلونو کې حتی تر **14%** پورې لوړ شي چې دا د یو ډیر بد حالت ښودونکی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په راتلونکو 5 کلونو کې په هند د انفلاسیون د نرخ په اړه د پیش بیني شویو ارقامو ډیاګرامیک شکل:

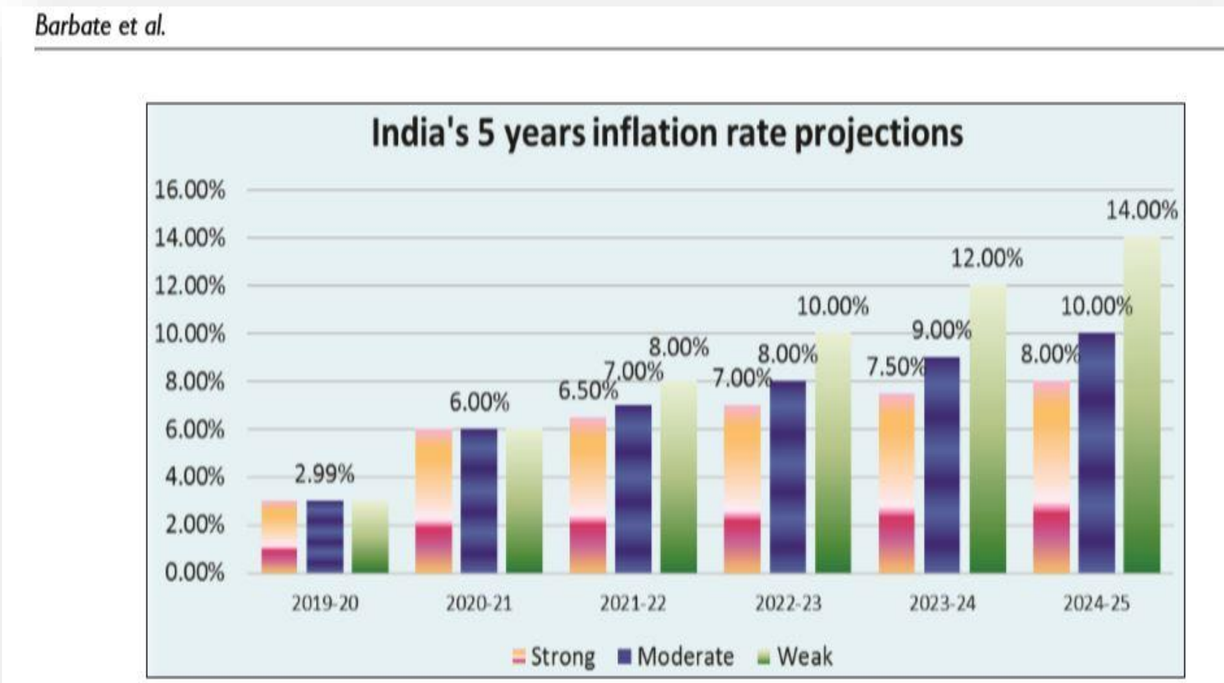

Figure 12. India's Inflation Rate Forecast up to 2024–2025

د **India Spend** ویبپاڼې یو تن کارمند **Rohit Inani** د **2021** م کال د جنوري د میاشتې په **21** نیټه یو راپور خپور کړی دی چې پکې د یو ریکشا چلوونکي **Gaurav Kumar Sharma** د ژوند کیسه یې رانقل کړې دی او داسې لیکي:

Gaurav Kumar Sharma چې په خپل کورنۍ کې یوه میرمن او څلور لورګاني لري په نوی ډهلي کې ریکشه چلوي چې دا ریکشه یې هم خپله نده بلکې د بل چا ده او نوموړی یې په دنده چلوي او د خپل ژوند ګوزاره پرې کوي. په هند کې چې کله د کرونا وبا ظهور وکړ نو په لومړیو کې د دې ویروس د مخنیوي په منظور ټول هیواد د دوو میاشتو لپاره قرنطین شو او ټول کاروبارونه بند شول نو د ښاغلي شرما ژوند تریخ شو ځکه چې نوموړي بل کوم کمال نه درلود بلکې یوازې همدا ریکشه یې چلوله او د کور ټول مصارف یې پرې پوره کوله. کله چې حالات لږ لږ ښه شو او مارکیټونه او بازارونه په مشروط ډول بیرته خلاص شول نو بیا هم نوموړی راضي نه وو ځکه چې د هیواد په اقتصادي وضعیت کې د خلل د رامنځ ته کیدو له وجې قیمتې ډیره شوی وه یعنې د اجناسو او خدماتو قیمتونه لوړ شوي وو.

د **2020** م کال د **اکتوبر** په میاشت کې د هیواد په زیاترو سیمو کې د ضروري سبزیجاتو لکه **رومیان، ګلپیان** او **آلوګانو** قیمتونه د پخوا په پرتله بیخي زیات شوي وو چې علت یې هم د عرضې په ځنځیر کې خلل وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی شرما وايي چې زه له سهار نه تر ماښامه پورې ريکشه چلووم او پدې ورځو کې د تيل د مصارفو او د ريکشې مالک ته د معيني اندازې کرايې وروسته له **200** څخه تر **250** هندي روپۍ ګټم. نوموړی وايي چې زه يو ورځ د **2020** کال د ډسمبر په مياشت کې د نوي ډهلي جنوبي برخې **RK Puram** سيمې ته نژدې د **Muhammadpur** منډې يې ته ولاړم چې هلته يوازې د يو کيلو روميانو قيمت **80** هندي کلدارې وې، په هغې ورځ زه ډېر حيران شوم او له ځانه سره مې وويل چې نوره ګوزاره ډېره ګرانه شوه. په هغه ورځ ما هيڅ سودا وانخسيته او خالي کور ته راغلم. له هغې ورځې راهيسې مونږ بيخي سبزيجات ونه خوړل ځکه چې د اخيستلو توان يې نور له ما سره نه وو او تر ډېره وخته پورې مونږ له وريجو سره ګوزاره کوله او ځينې وختونه مو پراټې خوړلې، ځکه چې نسبت نورو غذايي توکو ته په بازار کې ارزان تماميدل. زما هيله دا ده چې دا قيمتونه دې ژر تر ژره بيرته راټيټ شي او که داسې ونه شي نو زمونږ غوندې غريبو خلکو لپاره يوازې يوه لاره پاتې چې مونږ مړه شو او له دې جنجاله خلاص شو.

د **Gaurav Kumar Sharma** دغه د سختيو او ستونزو ډکه کيسه د **ميليونونو** غريبو او کم عايد لرونکو کورنيو او خلکو له لورې په **انترنيت، ورځپاڼو، تلويزيونونو، راډيو ګانو** او مختلفو برخو کې نشر شو.

په اوس وخت کې د انفلاسيون د نرخ لوړيدل بالخصوص د غذايي موادو په قيمتونو زياتوالی ددې باعث شوی چې پدې هيواد کې ميليونونونه کورنی غذايي موادو ته لاسرسی نه لري او د اقتصاد پوهانو په عقيده د دې حالت دوام ډېرې زياتې ستونزې زيږوي لکه **فقر** او **غربت، د ماشومانو د سوئ تغذيې ستونزه، صحي ستونزې** او داسې نور...

د وزګارتيا نرخ

د **2021** م کال په **جنوري** مياشت کې **هندوستان** کې د وزګارتيا نرخ له **6%** لږ څه لوړ وو چې د تير کال **(2020)** په پرتله کمه وه. د کرونا ويروس د مخنيوي په موخه د ټول هيواد قرنطين کيدل او د کاروباري نهادونو بنديدل د دې هيواد په اقتصادي فکتورونو باندې ډيرې ژورې اغيزې وارد کړې چې يو له دې فکتورونو څخه د **وزګارتيا نرخ** هم دی چې متأثره شوی دی. د **2020** م کال په **اپريل** مياشت کې پدې هيواد کې د وزګارتيا نرخ **24%** ته لوړ شو چې علت يې هم په **تقاضا** کې کموالی او د کمپنيو په بنديدلو سره په کاري قوه کې خلل رامنځ ته کيدل وو. د دې ويروس او قرنطينونو تر ټولو زيات ويجاړونکي اغيزې د دې هيواد په هغه سيمو کې زيات ترسترګو کيږي چې له اقتصادي پلوه بيخي وروسته پاتې دي يعني صحي خدماتو او دېته ورته نورو سرچينو ته لاسرسی نه لري چې دا حالت د دې باعث شو چې هندي دولت مختلف پروګرامونه او کمپاينونه په لار واچوي تر څو پدې سيمو کې زيانمن شوي کورنيو سره مرسته وکړي او د هغوي لاسنيوی وکړي. له دې پروګرامونو څخه يو هم د **Pradhan Mantri Garib Kalyan Yojana** په نوم ده چې تقريباً د **312 ميلیارده هندي روپيو** په مصرفولو سره يې **331 ميليونه** ګټه وړنکي درلودل.

يعني دغه پيسې يې د ټولنې له مختلفو طبقو لکه **ښځو، مزدورکارانو، دهقانانو** او نورو **غريبو خلکو** سره يې د مرستې په شکل په مصرف ورسول. له هغې وروسته د **مې مياشتې** په نيمايي کې د کوچنيو متضررو کاروبارونو سره يې هم د **مالي مرستو** لړۍ پيل شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د 2020 م کال د جنوري میاشتي څخه د 2021 م کال تر جنوري میاشتي پورې د وزګارتیا په نرخ باندې د کرونا ویروس د مخنیوي په پار د قرنطین اقتصادی اغیزې په لاندې جدول کې تاسي ته وړاندې شوی دی:

نیټه	د وزګارتیا نرخ
January 2020	7.22%
February 2020	7.76%
March 2020	8.75%
April 2020	23.52%
May 2020	21.73%
June 2020	10.18%
July 2020	7.4%
August 2020	8.35%
September 2020	6.68%
October 2020	7.02%
November 2020	6.5%
December 2020	9.06%
January 2021	6.53%

د **CMIE** یا **د هندوستان د اقتصاد د څار اداري** د یو تازه راپور له مخي د **2021** م کال په **فبروري میاشت** کې د **وزګارتیا نرخ** پدې هیواد کې **6.9%** ثبت شوی وو پداسي حال کې چې د تیر کال **(2020)** په همدې **فبروري میاشت** کې دغه نرخ **7.8%** وو نو د تیر کال په نسبت ښه وو. پورتني معلومات ښایي چې د **وزګارتیا نرخ** د **2020** م کال د **اپریل** په **میاشت** کې خپل هغه لوړ حد **23.5%** ته رسیدلی وو او بیا په **می میاشت** کې په **21.7%** کې پاتې شو خو له هغې وروسته د وضعیت په **نورمال** کیدو سره بیرته د **وزګارتیا نرخ** راټیټ شو لکه څنګه چې تاسي ولیدل په **جون میاشت** کې **10.2%** بیا د **جولای میاشت** کې **7.4%** ته راټیټ شو. خو بیا هم ورو ورو بیرته دغه **نرخ** د **آګست** په **میاشت** کې لوړ **8.3%** شو او د **سپتمبر** په **میاشت** کې بیرته راټیټ **6.8%** شو چې علت یې هم د کاروبارونو بندیدل او خلاصیدل و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد پوهان وايي چې د **CMIE** اداري ارقام د **2021** کال تر **جنوري مياشتې** پورې د **هند** د **حکومت** له لورې د **وزګارتيا** په **نرخ** کې ښه والی (کموالی) ښايي، خو د دې نرخ په همدې شکل کم ساتلو لپاره **ثبات** ته ضروت دی. يعني دا نرخ بايد د همدې ارقامو په شاوخوا کې ښکته او پورته شي او دا کار په **توليدي** او **خدماتي سکتورونو** کې د پرمختګ او ثبات په رامنځ ته کيدلو سره کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مأخذونه

1. Ministry of statistics India.
2. Business Standards.
3. Rohit Inani/ India Spend (Indiaspend.com).
4. The Economic Times.
5. The India Times.
6. Statista Research Department/ Economy and Politics/ Economy.
7. Vikas Barbate, Rajesh N. Gade, Shirish S. Raibgkar/ Covid 19 and Its Impact on the Indian Economy.
8. Twitter.com/ Christophe Barraud.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library